

UiT

**NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET**

Open Access

(søke)kurs for folkebibliotek

UiT i Tromsø, 18. september 2018

Per Pippin Aspaas
Universitetsbiblioteket

LÆRINGSMÅL

Hva er Open Access

Hva er et institusjonelt arkiv

Hva er NORA og hva er High North Research Doc.s

Hva er Karlsruher Virtueller Katalog

Hva er Ebooks on Demand

Bli litt kjent med eldre avismateriale hos
Nasjonalbiblioteket og Kungliga Biblioteket

Hva er Open Access?

Hva er Open Access?

“Open-access (OA) literature is digital, online, free of charge, and free of most copyright and licensing restrictions.”

- Peter Suber

Hva er Open Access?

“Open-access (OA) literature is digital, online, free of charge, and free of most copyright and licensing restrictions.”

- Peter Suber

«**Open access** er digitalt materiale som er fritt tilgjengelig på Internett. Begrepet brukes særlig, men ikke utelukkende, om [vitenskapelig publisering](#). Med *open access* forstås først og fremst materiale som gjøres tilgjengelig for alle og uten noen form for krav om vederlag, eksempelvis i åpne institusjonelle arkiver.»

- Wikipedia

Hva er Open Access?

“Open-access (OA) literature is digital, online, free of charge, and free of most copyright and licensing restrictions.”

- Peter Suber

«Open Access innebærer at allmennheten får digital tilgang til vitenskapelige publikasjoner uten å betale for det.»

- Store Norske Leksikon

«**Open access** er digitalt materiale som er fritt tilgjengelig på Internett. Begrepet brukes særlig, men ikke utelukkende, om [vitenskapelig publisering](#). Med *open access* forstås først og fremst materiale som gjøres tilgjengelig for alle og uten noen form for krav om vederlag, eksempelvis i åpne institusjonelle arkiver.»

- Wikipedia

Hva er Open Access?

“Open-access (OA) **literature** is digital, online, free of charge, and free of most copyright and licensing restrictions.”

- Peter Suber
(**2012**)

«Open Access innebærer at allmennheten får digital tilgang til **vitenskapelige publikasjoner** uten å betale for det.»

«Open access er digitalt materiale som er fritt tilgjengelig på Internett. Begrepet brukes **særlig**, men ikke utelukkende, om **vitenskapelig publisering**. Med open access forstås først og fremst materiale som gjøres tilgjengelig for alle og uten noen form for krav om vederlag, eksempelvis i åpne institusjonelle arkiver.»

- Store Norske Leksikon
(Aud Gjersdal, 5. sep. **2017**)

- Wikipedia (red. 22. mars **2015**)

Hva er Open Access?

“Open-access (OA) litteraturo is digital, online, free of charge, and free of most copyright and licensing restrictions.”

- Peter Suber
(2012)

«Open Access innebærer at allmennheten får digital tilgang til vitenskapelige publikasjoner uten å betale for det.»

- Store Norske Leksikon
(Aud Gjersdal, 5. sep. 2017)

«Open access er digitalt materiale som er fritt tilgjengelig på Internett. Begrepet brukes særlig, men ikke utelukkende, om vitenskapelig publisering. Med open access forstås først og fremst materiale som gjøres tilgjengelig for alle og uten noen form for krav om vederlag, eksempelvis i åpne institusjonelle arkiver.»

- Wikipedia (red. 22. mars 2015)

1) Finn disse bøkene i Oria 2) (i hvilken forstand) er de Open Access?

Hva er Open Access?

A screenshot of a library search interface. The search bar contains the text "kjeldstadli fortida". Below the search bar, there is a yellow banner with the text "Logg på for å bestille, fornye og lagre søk og poster" and a "Logg på" button. The search results show "SIDE 1 62 Treff" and a toggle for "Tilpasse personlig". The first result is "FLERE UTGAVER Fortida er ikke hva den en gang var : en innføring i historiefaget" by Knut Kjeldstadli (1948-). It is marked as "Open Access" and "2 utgaver funnet. Klikk for".

A screenshot of a library search interface. The search bar contains the text "sandemo norsk jul". Below the search bar, there is a yellow banner with the text "Logg på for å bestille, fornye og lagre søk og poster" and a "Logg på" button. The search results show "2 Treff" and a toggle for "Tilpasse personlig". The first result is "BOK Norsk jul : 7 fortellinger" from 1993. It is marked as "Open Access" and "Tilgjengelig fra UiT - Norges arktiske universitet" and "Tilgjengelig online".

Hva er Open Access?

“Open-access (OA) **literature** is digital, online, free of charge, and **free of most copyright and licensing restrictions.**”

- Peter Suber
(**2012**)

«Open Access innebærer at allmennheten får digital tilgang til **vitenskapelige publikasjoner** uten å betale for det.»

«Open access er digitalt materiale som er fritt tilgjengelig på Internett. Begrepet brukes **særlig**, men ikke utelukkende, om **vitenskapelig publisering**. Med open access forstås først og fremst materiale som gjøres tilgjengelig for alle og **uten noen form for krav om vederlag**, eksempelvis i åpne institusjonelle arkiver.»

- Store Norske Leksikon
(Aud Gjersdal, 5. sep. **2017**)

- Wikipedia (red. 22. mars **2015**)

Hva skiller «Kvensk grammatikk» fra «Fortida er ikke hva den en gang var» og «Norsk jul: 7 fortellinger» ?

Hva er Open Access?

Hva er Open Access?

Krav om åpen tilgang til artikler i
fagfelleverderte tidsskrift

(tellende nivå 1 el. 2)

Ikke krav om åpen tilgang til monografier
og antologier – foreløpig

Gull OA = artikler gjøres umiddelbart
åpent tilgjengelig av utgiver

Grønn OA = artikler (evt. manusversjon)
legges i institusjonelle arkiv

Hybrid OA = artikler i
abonnementstidsskrift kjøpes fri
(=dobbelbetaling)

Kravliste fra

Regjeringen

EU

Norges forskningsråd

(grovt forenklet)

Hva er et institusjonelt arkiv?

Hva er et institusjonelt arkiv?

BORA - UiB

UiO : DUO Research Archive

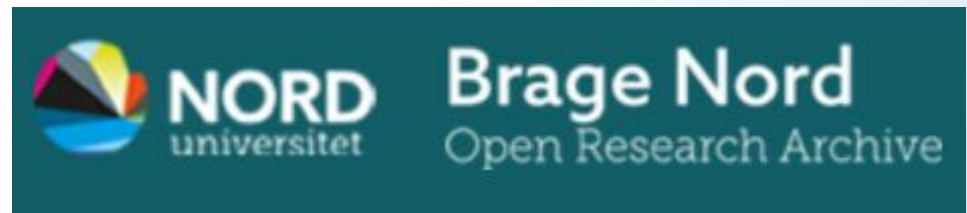
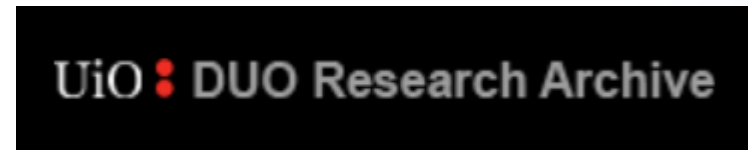
munin
open research archive

NORD
universitet

Brage Nord
Open Research Archive

Hva er et institusjonelt arkiv?

Et nettsted hvor en forskningsinstitusjon gjør skriftlig materiale fra sine ansatte og studenter åpent tilgjengelig for allmenheten. Et synonym for institusjonelt arkiv er vitenarkiv.

Hva er NORA og hva er High North Research Documents?

Hva er NORA og hva er High North Research Documents?

Alt i norske vitenarkiv i én tjeneste (NORA)

High North Research Documents

Når (ved hvilke brukerspørsmål) ville du brukt Munin vs. NORA vs. High North Research Documents ?

Hva er Karlsruher Virtueller Katalog ?

... og hva kan den brukes til ?

... og hva er forbindelsen til Open Access ?

Hva er Karlsruher Virtueller Katalog

The screenshot shows the header and main content area of the Karlsruhe Virtual Catalog (KVK) website. The header is a blue bar with the text "Karlsruher Virtueller Katalog" and "Karlsruhe Virtual Catalog" on the left, and the "KVK" logo on the right. Below the header is a white bar with the text "KIT-Bibliothek" on the left. The main content area is white and contains the title "KVK - Karlsruher Virtueller Katalog" on the left, the "KVK News" logo on the right, and a description of the service: "Buch-Suchmaschine zum Nachweis von mehreren hundert Millionen Medien in Katalogen weltweit. Mehr ...".

KIT-Bibliothek

Karlsruher Virtueller Katalog
Karlsruhe Virtual Catalog

KVK

KVK - Karlsruher Virtueller Katalog

[KVK News](#)

Buch-Suchmaschine zum Nachweis von mehreren hundert Millionen Medien in Katalogen weltweit. [Mehr ...](#)

Hva er Ebooks on Demand

Tittel	lagttagelser over Nordlys : anstillede i Norge, Sverige og Danmark
Forfatter	Sophus Tromholt (1851-1896) >
Ansvarsangivelse	samlede og bearbejde af Sophus Tromholt
Utgiver	Dybwad
Utgivelsested	Christiania
Årstall	1880-
Språk	Dansk
Relaterte dokument	999500847354702201 >
Se underordnede poster	999500847354702201 >
Emner	Observasjon > Nordlys > nordlyset > observasjoner > nordlys >
Objekt-ID	71460527780002201
Kilde	Bibliotekatalogen
Bestill e-bok	☒ EOD – bestill digitalisering

EOD – bestill digitalisering